

T: 55 54 07 00
post@nla.no
Organisasjonsnummer: 995 189 186

Kunnskapsdepartementet
Postmottak@kd.dep.no.

Høring - dimensjonering for framtidens kompetansebehov

NLA Høgskolen takker for anledningen til å gi vårt innspill til arbeidsgruppens fremstilling av kompetansebehovene. Vi avgrensner vårt svar til følgende tema i høringsnotatet:

Framtidig behov for lærere:

På dette punktet har utvalget presentert en mangelfull og uheldig argumentasjon. *Lave fødselstall kan redusere behovet for lærere* på sikt, er innlysende, men så i den sammenhengen trekke inn at *utover det har SSB beregnet et overskudd på nesten 70 000 lærere i 2040, herav ca. 10 000 grunnskolelærere* er tilslørende. I en situasjon der opptak ved lærerutdanningene går ned og et økende antall lærere går over i andre yrker, vil en framskriving med basis i fødselstall være problematisk. Utvalget nevner at *dette gir en mulighet for å redusere antall ufaglærte ansatte i skolen, som ikke SSBs beregninger tar hensyn til*. Her burde utvalget presentert de aktuelle tallene; i grunnskolen var 17,5% ufaglærte (11 600 årsverk) og i videregående skole 20% i 2020. Hvordan kan da utvalget trekke inn at *KS-framskrivingene viser et behov for 6 300 færre årsverk i kommunal undervisningsvirksomhet (-4,7 prosent) fra 2021 til 2031*? Hvordan forholder KS seg her til ufaglærte i skolen? Utvalget skriver at *skoler lar elever få undervisning av ufaglærte*. Det er ikke skolene som har ansvar for at elevene får undervisning av ufaglærte, men skoleeier, dvs. kommunene. Når da disse har en økonomisk gevinst av å bruke ufaglærte, bør utvalget trø varsomt. Utvalget signaliserer så en usikkerhet ved å si at *det kan bety en langsiktig utvikling mot balanse mellom tilbud og etterspørsel etter lærere*. Dette betyr at utvalgets framstilling av framtidig behov for lærere ikke er klargjørende og kan i verste fall svekke det arbeidet som må gjøres for å styrke rekrutteringen til læreryrket.

Omprioritering av studieprogrammer

Utvalget signaliserer at *omprioriteringer og reduksjoner innenfor eksisterende rammer vil bli den nye normalen for finanspolitikken framover*. Samtidig påpeker utvalget at dette er vanskelig for institusjonene bl.a. fordi det *tar tid å bygge opp nye gode fagmiljøer, gjerne 5-10 år*. Det blir

BESØKSADRESSER:

Sandviken: Amalie Skrams vei 3
Breistein: Olav Bjordals vei 41
Kristiansand, Gimlekollen: Bergtoras vei 120
Oslo, Staffeldtsgate: Linstows gate 3

derfor viktig å gi institusjonene nødvendig tid til *omprioritering fra studier med ledig kapasitet, til studier med for lav kapasitet*. Dette for å ikke rive opp etablerte og velfungerende fagmiljøer som det har tatt lang tid å bygge opp.

Utviklingsavtaler og styringsdialog

Utvalget peker på at departementet kan bruke utviklingsavtaler og styringsdialog i arbeidet med å dimensjonere og omfordele ledig kapasitet til prioriterte områder. Dette er styringsvirkemidler som de private institusjonene ikke er en del av. Disse institusjonene må på grunn av sine begrensede rammer uansett tilpasse seg markedet i minst like stor grad som de statlige institusjonene, og jevnt over er så mye mindre at de også er nødt til å tilpasse seg det som skjer i de store universitetene. Det viktigste for at de private institusjonene skal lykkes og fylle sin rolle i institusjonslandskapet på en god måte, er derfor å gi dem nødvendig tid til omprioriteringer.

NLA Høgskolen

Sigbjørn Sødal
rektor

BESØKSADRESSER:

Sandviken: Amalie Skrams vei 3.

Breistein: Olav Bjordals vei 41

Kristiansand, Gimlekollen: Bergtoras vei 120

Oslo, Staffeldtsgate: Linstows gate 3